

ეთიკის კომისიის რეკომენდაცია №015/14

1. შეკითხვა

2014 წლის 5 დეკემბერს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიას შემდეგი შეკითხვით მიმართა ადვოკატმა - ადვოკატმა გააფორმა ხელშეკრულება საადვოკატო მომსახურების შესახებ კონკრეტულ პიროვნებასთან. ხელშეკრულება ითვალისწინებდა ამ პირისა და მისი შვილის უფლებების დაცვას როგორც სამოქალაქო, ასევე, სისხლის სამართლის კუთხით. 2014 წლის 30 აგვისტოს, კლიენტებზე განხორციელდა ცემა, ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფა ერთ-ერთი კლიენტის ყოფილი მეუღლის ოჯახის წევრების მიერ. აღნიშნული ფაქტის თაობაზე ადვოკატის კლიენტებმა აცნობეს პოლიციას და აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე ცემის ფაქტზე. 2014 წლის 27 ოქტომბერს, ერთ-ერთ კლიენტს-ხელშეკრულების მხარის შვილს, რომელიც თავად იყო დაზარალებული, ზესტაფონის რაიონულმა პროკურორმა წაუყენა ბრალი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 125-ე მუხლის პირველი ნაწილით და 151-ე მუხლით. შესაბამისად, ადვოკატს წარდგენილი აქვს ორდერი და იცავს მის უფლებებს. ასევე, აღნიშნული პირის უფლებებს ადვოკატი იცავს სამოქალაქო საქმეზე, სადაც ეს კლიენტი წარმოადგენს მოსარჩელეს მისთვის არასრულწლოვანი შვილის ნახვის დღეების განსაზღვრასთან დაკავშირებით. სამოქალაქო საქმის წარმოებისას, პროცესზე, მოწინააღმდეგე მხარის ადვოკატი აქტიურად უწევდა ამ პიროვნებას დისკრიმინაციას, რაზედაც მიიღო კიდევ არაერთხელ შენიშვნა როგორც მოსამართლისაგან, ასევე თავად მხარისაგან. ერთ-ერთი პროცესის დასრულებისას, ზესტაფონის სასამართლოს წინ მოწინააღმდეგე მხარის ადვოკატის მიერ მოხდა აღნიშნული პიროვნების ფიზიკური და სიტყვიერი შეურაცხყოფა, რაშიც აქტიური მონაწილეობა მიიღეს ამ პიროვნების ყოფილი ცოლის ოჯახის წევრებმაც. ფაქტთან დაკავშირებით აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე და ზესტაფონის რაიონული სამმართველოს დეტექტივ-გამომძიებელმა, აღნიშნული პიროვნების-დაზარალებულის ადვოკატს გაუგზავნა უწყება მოწმის სახით დაკითხვის მიზნით, სადაც განიმარტა, რომ გამოუცხადებლობის შემთხვევაში გამოყენებული იქნება იძულების ღონისძიება. ადვოკატი, როგორც აღნიშნა, იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულების მიხედვით იცავს დაზარალებულის ინტერესებს ამ დავასთან დაკავშირებით ნებისმიერ სისხლისა და სამოქალაქო საქმეზე. ყველაფერი ამ დავასთან დაკავშირებით ადვოკატისათვის ცნობილია.

2. სამართლებრივი შეფასება

როგორ უნდა განახორციელოს აღნიშნულ შემთხვევაში მისი უფლებების რეალიზაცია ადვოკატმა ისე, რომ არ დაარღვიოს საქართველოს კანონი „ადვოკატთა შესახებ“ და ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი?

იმ შემთხვევაში, თუ ადვოკატს სთხოვენ ჩვენების მიცემას სისხლის სამართლის საქმესთან დაკავშირებით, სადაც დაზარალებული არის მისი კლიენტი სხვა სისხლისა და სამოქალაქო საქმეებზე, მას შეუძლია უარი განაცხადოს ჩვენების მიცემაზე იმ საფუძველით, რომ სამომავლოდ ეს ფაქტი გახდება მისი აცილების საფუძველი, თუ დაზარალებულს ექნება სურვილი მისი ინტერესები დაიცვას სწორედ ამ ადვოკატმა. შეკითხვაში მითითებული გარემოებების მიხედვით, დაზარალებულს აღნიშნულის სურვილი ექნება, ვინაიდან ადვოკატი მის ინტერესებს წარმოადგენს ნებისმიერ სისხლისა და სამოქალაქო სამართლის დავებზე.

ნორმები, რომელიც გამოიყენა ეთიკის კომისიამ: „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტი, „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლი, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-4 მუხლის 1-ლი და მე-2 ნაწილები, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა.“ და „ბ.“ ქვეპუნქტები, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 60-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტი.

განსახილველ შემთხვევაში, თუ ადვოკატი მოწმის სახით მისცემს ჩვენებას, იგი ავტომატურად მოექცევა „ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტის რეგულაციის სფეროში, რომელიც ადვოკატს ავალდებულებს არ განახორციელოს პროფესიული საქმიანობა იმავე საქმეზე. შესაბამისად, ადვოკატმა, მსგავს შემთხვევაში, უნდა შეწყვიტოს კლიენტის წარმომადგენლობა. იმ შემთხვევაში, თუ დაზარალებულს სურს, რომ ცემის ფაქტზე მიმდინარე საქმეზე მისი წარმომადგენლობა განახორციელოს იგივე ადვოკატმა, რაც დასაშვებია, ვინაიდან, მიუხედავად დაზარალებულის შეზღუდული საპროცესო უფლებებისა, მას შეუძლია გამოკითხვის ეტაპიდანვე სარგებლობდეს ადვოკატის მომსახურებით, ადვოკატს უფლება აქვს უარი თქვას ჩვენების მიცემაზე, ვინაიდან, ჩვენების მიცემის შემთხვევაში დადგება საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის მე-60 მუხლით გათვალისწინებული ადვოკატის აცილების საფუძველი, ვინაიდან „ადვოკატი ვერ მიიღებს მონაწილეობას სისხლის სამართლის პროცესში, თუ ამ საქმეში მონაწილეობდა, როგორც მოსამართლე, ნაფიცი მსაჯული, პროკურორი, გამომძიებელი, სასამართლო სხდომის მდივანი, მოწმე ან ექსპერტი.“ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, „ადვოკატი არ არის ვალდებული მისცეს ჩვენება იმ გარემოების შესახებ, რომელიც მისთვის ცნობილი გახდა ამ საქმეში ადვოკატის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით.“ მოცემულ შემთხვევაში, შეკითხვაში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების მიხედვით, ადვოკატი იცავდა კონკრეტული პიროვნების ინტერესებს სამოქალაქო საქმეზე, სადაც ეს პირი წარმოადგენდა მოსარჩელეს მისთვის არასრულწლოვანი შვილის ნახვის დღეების განსაზღვრასთან დაკავშირებით, ხოლო ცემის ფაქტი, რომელზეც აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე, სამართლებრივად არ იყო განქორწინების საქმის ნაწილი-აღიძრა ცალკე საქმე. შესაბამისად, ჩვენების მიცემაზე უარის საფუძველად აღნიშნული ქვეპუნქტი არ გამოიყენება. ასევე, ამ შემთხვევაში, არ გამოიყენება 50-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტი, რადგან აღნიშნული ქვეპუნქტიც ეხება ჩვენების მიცემაზე უარის თქმის უფლებას იმავე საქმესთან დაკავშირებით, რომელზეც ადვოკატი იურიდიულ დახმარებას უწევდა პირს დაცვის მიღებამდე. ადვოკატს კონფიდენციალობის პრინციპის დაცვის ვალდებულება ეკისრება, როგორც კლიენტის ინტერესების დაცვისას, ასევე საქმის დასრულების შემდეგაც. იმ შემთხვევაში, თუ ადვოკატს მოსთხოვენ ჩვენების მიცემას იმ საქმესთან დაკავშირებით, რომელშიც ის წარმოადგენს კონკრეტულ პიროვნებას-ახორციელებს პროფესიულ საქმიანობას, მას უფლება აქვს უარი თქვას ჩვენების მიცემაზე. მოცემულ შემთხვევაში, თუ ადვოკატს მოსთხოვენ ჩვენების მიცემას იმ საქმესთან დაკავშირებით, რომელშიც როგორც შეკითხვიდან ჩანს, ადვოკატი იცავს კლიენტის ინტერესებს სისხლის სამართლის კოდექსის 125-ე და 151-ე მუხლით გათვალისწინებულ ქმედებასთან დაკავშირებით, მას უფლება ექნება უარი თქვას ჩვენების მიცემაზე სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 50-ე მუხლის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, რადგან „მოწმედ დაკითხვისა და საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ინფორმაციის შემცველი საგნის, დოკუმენტის, ნივთიერების ან სხვა ობიექტის გადაცემის ვალდებულება არ ეკისრება ადვოკატს – იმ გარემოების შესახებ, რომელიც მისთვის ცნობილი გახდა ამ საქმეში ადვოკატის მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით.“

მას შეუძლია უარი განაცხადოს ჩვენების მიცემაზე იმ საფუძველით, რომ სამომავლოდ ეს ფაქტი გახდება მისი აცილების საფუძველი, თუ დაზარალებულს ექნება სურვილი მისი ინტერესები დაიცვას სწორედ ამ ადვოკატმა. შეკითხვაში მითითებული გარემოებების მიხედვით, დაზარალებულს აღნიშნულის სურვილი ექნება, ვინაიდან ადვოკატი მის ინტერესებს წარმოადგენს ნებისმიერ სისხლისა და სამოქალაქო სამართლის დავებზე.